



DJEČJI VRTIĆ ZVONČIĆ NAŠICE - GRAD NAŠICE

SPREMNOST ZA ŠKOLU

Što je potrebno mom
djitetu za dobar početak
u školi?

Materijal za roditelje predškolske djece

Biljana Matijašević, mag. psych.

SPREMNOST ZA ŠKOLU

- Spremnost za školu nije jedinstvena, već uključuje više odrednica
- *Spremnost za školu se odnosi na dostizanje određene razvojne razine koja je “odskočna daska” za novo učenje*
- Na spremnost za školu utječu biološki razvoj i okolina/iskustva
- Spremnost za školu uključuje
 - FIZIČKA RAZVIJENOST
 - KOGNITIVNA (SPOZNAJNA) SPREMNOST
 - GOVORNO - JEZIČNA SPREMNOST I KOMUNIKACIJA
 - SOCIO - EMOCIONALNA SPREMNOST

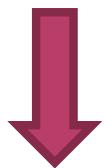
FIZIČKA SPREMNOST

● Uključuje

- Visinu, težinu, opseg glave...
- Razvijenost osjetilnih organa
- Kontrolu izlučivanja
- Navike hranjenja



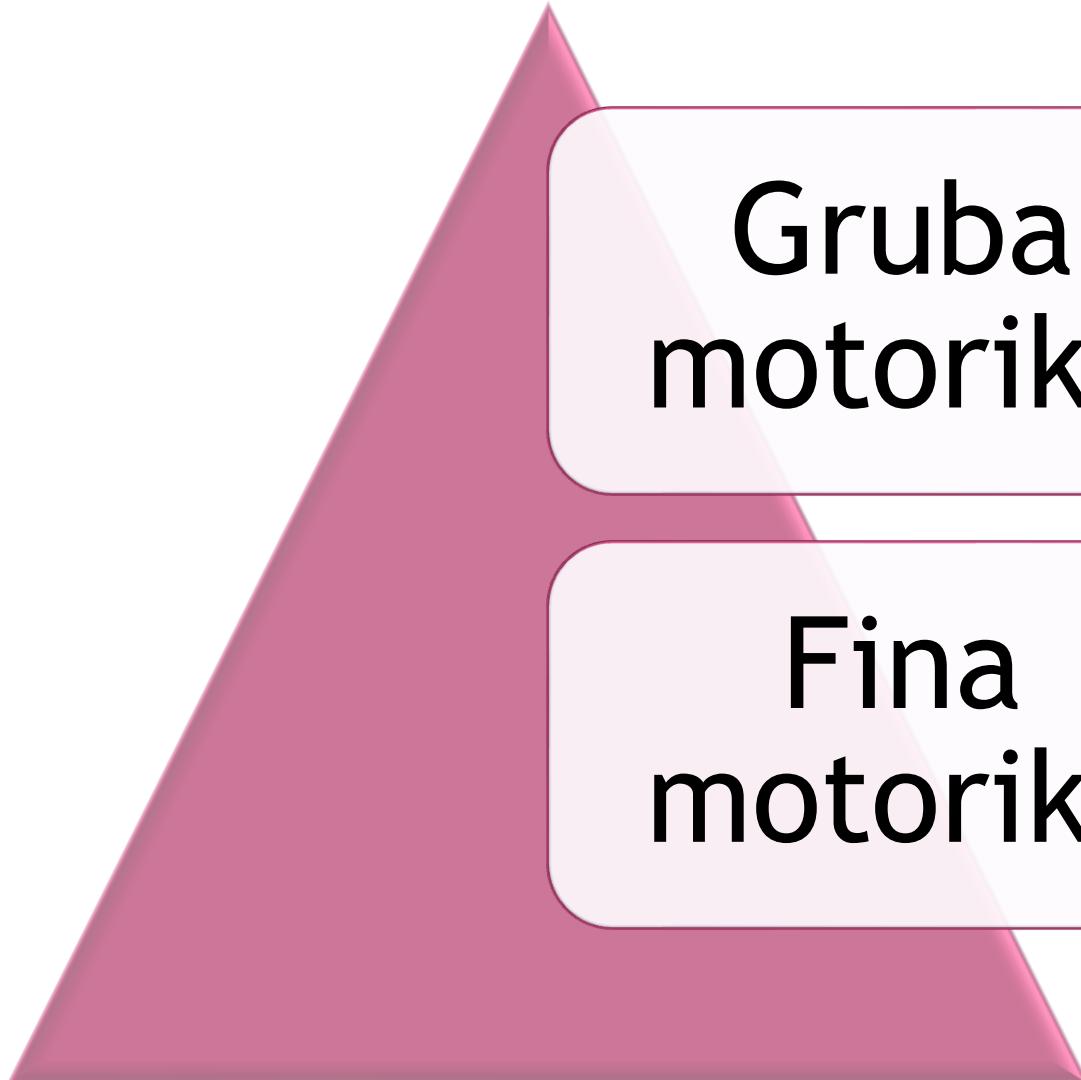
Određuje
liječnik



● Važna je zato što dijete u školi treba udovoljiti određenim psihofizičkim naporima (nošenje torbe, put od kuće do škole...)



PSIHOMOTORIČKA RAZVIJENOST



**Gruba
motorika**

**Fina
motorika**



Na ovim slikama prikazane su neke aktivnosti grube motorike:
hodanje, puzanje, trčanje,
skakanje, hod po gredi, vožnja
bicikla, ljunjanje, sanjkanje, kolut
naprijed, preskakanje užeta...

Te aktivnosti potiču razvoj koordinacije, ravnoteže, snagu, izdržljivost, preciznost, fleksibilnost...

Potencijalni problem:
roditeljsko prezaštićivanje zbog straha od padova, ozljeda i slično?!



Na ovim slikama prikazane su aktivnosti fine motorike: rezanje, ljepljenje, šivanje, plastelin, glina, tijesto, LEGO

Prije pisanja važno je da djeca razvijaju finu motoriku

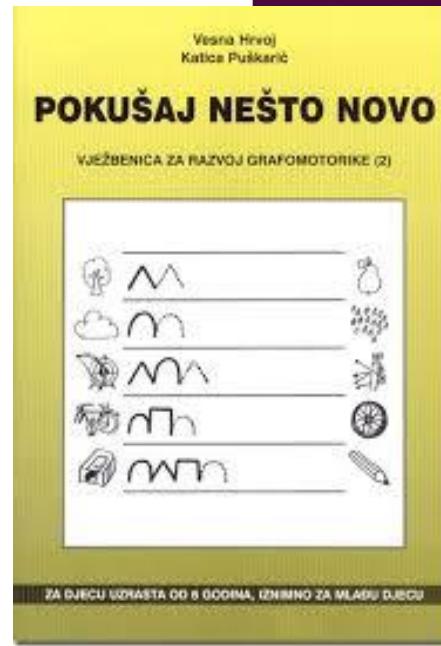
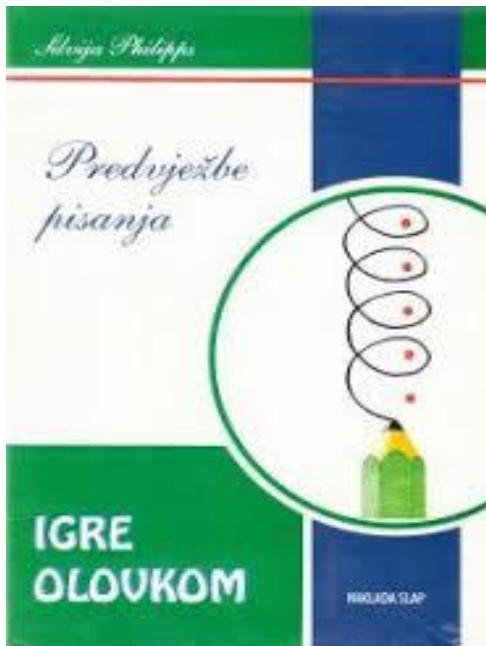
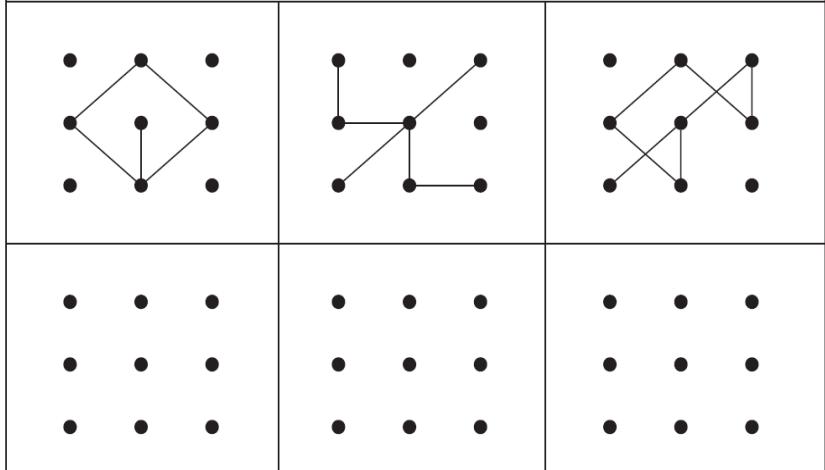
Ona se odnosi na razvoj fleksibilnosti šake i prstiju. To su aktivnosti poput:

- Zakopčavanja dugmadi
- Korištenja pribora za jelo
- Modeliranje tijestom, plastelinom
- Izrade ogrlica od perlica
- Crtanja olovkom i bojicama
- Pletenice od špage
- Šaranje flomasterom
- Rezanja škaricama
- Korištenja kliješta, čekića, čavlića



GRAFOMOTORIKA

Pogledaj kako su povezane točke u gornjem crtežu i to učini i u donjem.



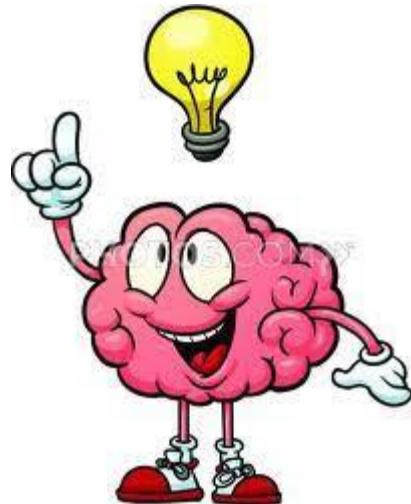
Zahtjevi škole

- pravilno držanje olovke, povlačenje jasne linije adekvatnog pritiska
- po uzorku povlačenje linije od crte do crte, od točke do točke, ravne kružne i valovite linije
- precrtavanje likova: krug, trokut, kvadrat
- razvijena lateralizacija (desnorukost/ljevorukost)

KOGNITIVNA (SPOZNAJNA) SPREMNOST

○ Uključuje:

- Percepciju
- Pažnju
- Pamćenje
- Mišljenje



Očekuje se da dijete polaskom u školu ima razvijenu prostornu i vremensku orijentaciju



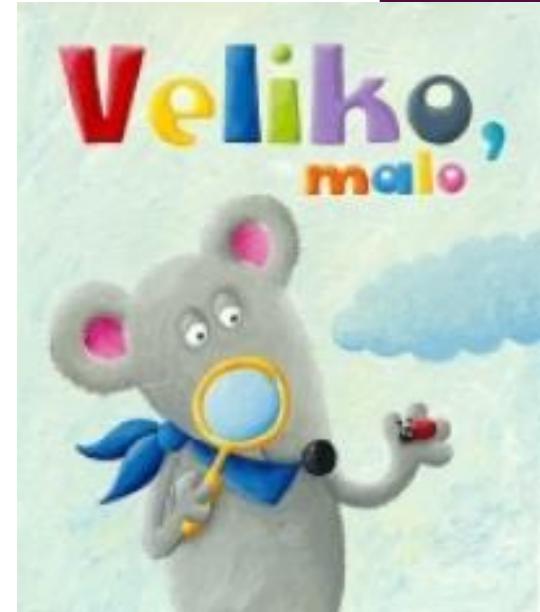
VREMENSKA ORIJENTACIJA:
*jučer - danas - sutra, doba dana,
prije - poslije, godišnja doba*

PROSTORNA ORIJENTACIJA:
*gore - dolje, ispred - iza,
orientacija lijevo - desno
na sebi, drugome, u
prostoru i na papiru*





Dijete treba moći uočiti odnose među predmetima, tj. usporediti što je manje-veće, usko-široko, deblje-tanje i slično

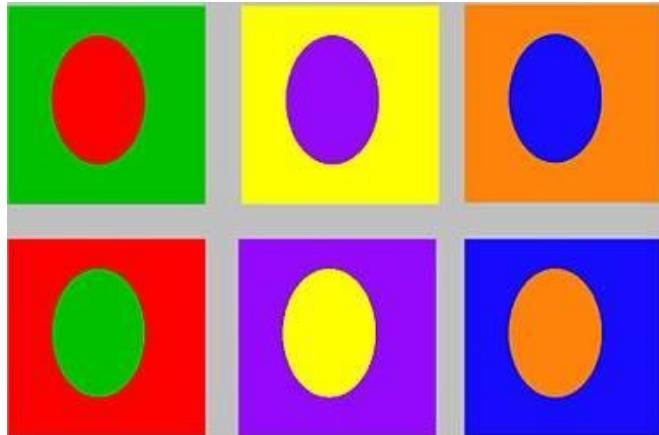


Također se očekuje da može razvrstavati predmete prema određenom svojstvu



○ Dijete treba moći:

- brojiti predmete i zahvaćati količinu, tj. navesti koliko čega ima
- definirati pojmove: što se sve može obući, što ubrajamo u pokućstvo...
- definirati pojmove višeg reda: npr. pas i mačka su životinje, jabuka i banana su voće
- prepoznati i imenovati boje i nijanse



PAŽNJA

U predškolskoj dobi pažnja je nehotična

- Kad zahtijevamo od djeteta da na nešto obrati posebnu pažnju, potičemo razvoj hotimične, namjerne pažnje

U prvom razredu dijete treba imati razvijenu namjernu pažnju i koncentraciju koja je još uvećana kratkotrajna

- Nastavnim radom ona se brzo povećava

Dva važna svojstva
pažnje bitna u školu su:

Prenošenje

Distribucija

- Prenošenje pažnje bitno je kod prelaženja s pisanja na čitanje, s čitanja na računanje
- Distribucija pažnje dolazi do izražaja kad dijete treba istovremeno pratiti objašnjenje učiteljice i gledati što ona piše na ploči

○ Igre koje potiču razvoj pažnje:

- Leti - leti
- Labirinti
- Puzzle
- Na slovo, na slovo



PAMĆENJE

Polaskom u školu dijete, osim u SPONTANOM, treba biti uspješno i u NAMJERNOM pamćenju

Kako to možete provjeriti? Tako da zadate djetetu da zapamti i ponovi istim redoslijedom 4-5 brojeva

Pamćenje djeteta možemo poticati kroz čitanje i ponavljanje pjesmica i priča

Igre za poticanje sposobnosti pamćenja: memory, brojalice, zagonetke, pjesmice, recitacije...

GOVORNO - JEZIČNA RAZVIJENOST

- Govor nam je osnovno sredstvo komunikacije
- Govorno-jezični razvoj uključuje:
 - Razumijevanje govora - slušanje
 - Izražavanje govorom

**OD DJETETA SE POLASKOM U ŠKOLU
OČEKUJE:**

- Pravilan izgovor svih glasova
- Gramatički ispravan govor
- Govor razumljiv drugima
- Razumijevanje i slijedenje verbalnih uputa
- Izricanje svojih potreba, osjećaja i želja
- Prepričavanje događaja, priča

*Dob u kojoj trebaju
biti usvojeni
pojedini glasovi*

Glasovi

3.5 godine	svi samoglasnici: A, E , I, O, U suglasnici: P, B, M, T, J, V, F, H, G, K
3.5 do 4.5 godine	C, Z, S, NJ, LJ, L
4.5 do 5.5 godina	Č, Ć, Ž, Š, Đ, DŽ, R

Usvajanje glasa r može ići teže i biti dugotrajno pa se preporuča pregled logopeda s navršenih 5 godina

Broj telefona logopeda u Našicama: 611 - 924
(potrebna uputnica pedijatra)

Za govorno jezični razvoj roditelji trebaju:

- Biti dobar model djetetu
- Poticati dijete na izražavanje
- Čitati djetetu
- Komunicirati s djetetom kroz igru

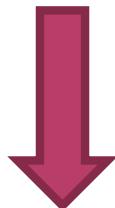
Dobar govorno - jezični razvoj jedan je od preduvjeta za učenje čitanja

Komp. igrice: Sunčica među slovima
Šegrt Hlapić
Čitajmo zajedno



Prije polaska u školu dijete ne mora znati čitati, ali treba imati razvijenu glasovnu osviještenost. To znači:

- prepoznati prvi, zadnji, srednji glas u pojedinoj riječi
- usvojiti glasovnu analizu i sintezu, tj. moći rastaviti riječ na glasove, odnosno sastaviti ih u cjelinu (*P-A-S = PAS*)



PREDČITALAČKE VJEŠTINE

○ Kako razvijati predčitalačke vještine i glasovnu osviještenost?

- Čitanje priča
- Pjevanje pjesmica
- Korištenje rime
- Razdvajanje na slogove (ži-ra-fa)
- Prepoznavanje riječi koje započinju istim slovom
 - “Čuješ li u riječi AUTO glas A?”, i taj A izgovorimo produženo i naglašeno
 - “Kojim glasom počinje riječ SOM?”, naglašavajući i produžujući pritom glas SSS... (SSSOM)
 - Igre “Na slovo”
- Navođenje riječi koje završavaju nekom slovom

SOCIO - EMOCIONALNA SPREMNOST

Polaskom u školu dijete izlazi iz poznate zaštićene obiteljske situacije

Ulazi u novu, često nepoznatu socijalnu sredinu

Treba:

- prilagoditi se novim uvjetima
- surađivati s drugima, komunicirati s vršnjacima i učiteljicom
- usvojiti norme ponašanja, prihvati autoritet
- poštovati pravila
- strpjeti se, pričekati, odgoditi zadovoljenje neke svoje potrebe
- slijediti upute
- biti spremno prihvati obveze, podnijeti neuspjeh, biti spremno pokušati ponovno
- kontrolirati burno izražavanje emocija (npr. ljutnju)

Dijete od svoje okoline, a najviše od roditelja
uči:

U kojim se situacijama **reagira** kojim
emocijama

- ❖ Kako se **izražavaju** pojedine emocije
- ❖ Kako **kontrolirati** svoje emocije

**DIJETE TREBAMO NAUČITI IZRAŽAVATI EMOCIJE
NA **SOCIJALNO PRIHVATLJIV NAČIN**, A NE IH
POTISKIVATI**

Ponekad djeci otežavamo sazrijevanje jer:

- odrasli žele da su djeca uvijek sretna - POPUŠTANJE
- teško prihvaćamo neke dječje emocije, posebno tugu
- imamo potrebu „izbaviti“ dijete iz „teških“ emocija (nemoj plakati idemo na sladoled...)
- negiramo „teške“ emocije (ma što se bojiš, nisi mala beba)





DIJETE SE TREBA **SUOČITI**
S RAZLIČITIM
EMOCIONALNIM
DOŽIVLJAJIMA, TE SE
NAUČITI S NJIMA NOSITI

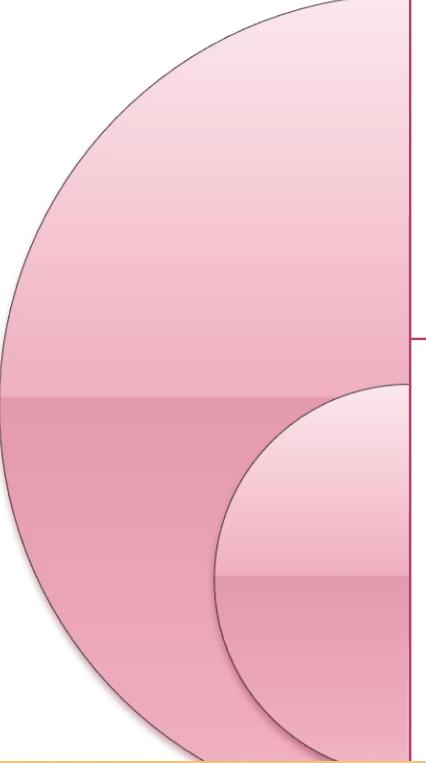
ODRASLI TREBAJU DJECU
PODRŽATI I **POTICATI** U
IZRAŽAVANJU EMOCIJA
KROZ IGRU, RAZGOVOR I
KREATIVNE AKTIVNOSTI

Vršnjaci su sve važniji dijete se uspoređuje s njima

U igri s vršnjacima djeca:

- uče pridržavati se raznih pravila
- uočavaju osobine drugih
- upoznaju reakcije i emocije drugih prema sebi

To su važne životne lekcije koje će im biti važne u školi



Minimum socijalnih kompetencija dijete treba usvojiti do 6 godina

Nisu ocjene najbolji prediktor adaptibilnosti u kasnijoj dobi nego suradnja djeteta s drugom djecom/djetetovo ponašanje u razredu/ kako rješava konflikte



⦿ Za socio - emocionalni razvoj djece iznimno je važno **KVALITETNO ZAJEDNIČKO VRIJEME RODITELJA S DJETETOM**

- Razgovarati s djetetom o osjećajima, događajima
- Osigurati im rutinu i strukturu
- Postaviti jasna pravila ponašanja i granice
- Dovoditi ih u situacije druženja s vršnjacima
- Igrati društvene igre - bez mijenjanja pravila



Pomoži crvu da pronađe put kroz jabuku i oboji crtež!



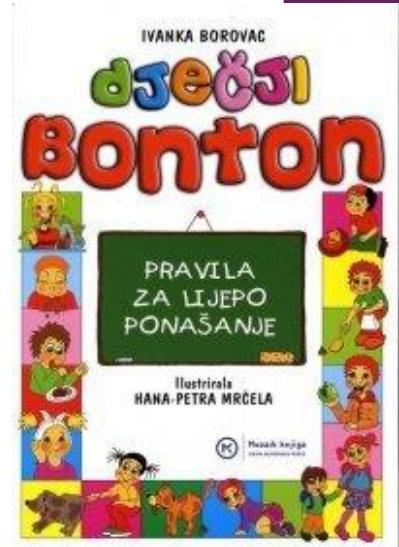
Polaskom u školu očekuje se da dijete ima razvijene kulturne i higijenske navike

KULTURNE NAVIKE:

- Pozdravljanje (dobro jutro, dobar dan, doviđenja)
- Čarobne riječi (molim, izvoli, hvala, oprosti)
- Isprika
- Oslovljavanje drugih
- Rječnik

HIGIJENSKE NAVIKE:

- osobna higijena (umivanje, pranje zubi)
- samostalno obavljanje nužde



DIJETE PRIJE POLASKA U ŠKOLU TREBA POTICATI NA SAMOSTALNOST

- Dijete treba znati svoje ime i prezime, adresu
- Znati zaključati i otključati vrata
- Treba se znati ponašati u prometu
- **RODITELJ NE TREBA RADITI UMJESTO DJETETA
ONO ŠTO MOŽE SAMO:**
 - Samostalno odijevanje i obuvanje
 - Samostalno hranjenje
 - Pospremanje kreveta
 - Pospremanje igrački

**ZA RAZVOJ SAMOSTALNOSTI
BITNO JE:**

- ✓ Dnevna rutina u obitelji
(vrijeme za spavanje, obroke, igru)
- ✓ Jasna pravila i ograničenja
(dijete zna što smije, a što ne)
- ✓ Boravak na zraku

DIJETE DO POLASKA U ŠKOLU TREBA IMATI USVOJENE RADNE NAVIKE U SKLADU S NJEGOVOM DOBI:

- Neki roditelji misle NEKA SE SAD IGRA, IMAT ĆE DOSTA POSLA KAD KRENE U ŠKOLU, ali takvim stavom i razmišljanjem ne pomažemo svojoj djeci
- Roditelj može uključiti dijete u sitnije kućanske poslove (npr., pospremanje stola, pospremanje igračaka i slično)
- Navikavati dijete da ih obavi do kraja
- Tako će dijete u školi lakše prionuti učenju, iako bi radije radilo nešto drugo



LITERATURA

- Čudina-Obradović, M. (1995). *Igrom do čitanja*, Zagreb, Školska knjiga
- Čudina-Obradović, M. (2002). *Matematika prije škole. Priručnik za roditelje i odgojitelje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Čudina-Obradović, M. (2002). *Čitanje prije škole. Priručnik za roditelje i odgojitelje*. Zagreb: Školska knjiga.
- Hitrec, G. (1991). *Kako pripremati dijete za školu*. Zagreb: Školska knjiga
- Maleš, D.; Stričević, I. (1992). *Druženje djece i odraslih*, Zagreb, Školska knjiga
- Starc, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B. i Letica, M. (2004). *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*. Zagreb: Golden marketing - Tehnička knjiga
- Vasta, R.; Haith, M. M.; Miller, S. A. (1998). *Dječja psihologija*, Zagreb: Naklada Slap
- Vlahović-Štetić, V., Vizek-Vidović, V., Arambašić, L. i Miharija, Ž. (1995). *Test spremnosti za školu*. Jastrebarsko: Naklada Slap
- *Ulazak u svijet škole, vodič za roditelje*. (2018). Centar djecu, mlade i obitelj Velika Gorica

HVALA!

